

PREZENTAREA SCENICĂ A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII ÎN CLASA DE ACORDEON

Oleg MATCOVSCHI,
profesor de acordeon, grad didactic II,
Școala de Muzică or. Făleşti
ORCID ID: 0009-0003-9500-0344

Rezumat: În articolul dat se dezvăluie unele aspecte metodologice de prezentare scenică a repertoriului artistic în clasa de acordeon. Practica muzical-pedagogică ne demonstrează că unul din obiectivele pentru care pledează profesorul de acordeon în Școala de Muzică, vizează prezentarea scenică performantă a programului muzical-artistic însușit de către elev, ca produs artistic și finalitate specifică în studierea unui instrument muzical (acordeon).

Cuvinte-cheie: acordeon, prestație scenică, interpretare artistică, aptitudini muzicale speciale, abilități muzicale, cultura muzical-interpretativă.

STAGE PRESENTATION OF THE LEARNING OUTCOMES IN THE ACCORDION CLASS

Abstract: In the given article, some methodological aspects of the stage presentation of the artistic repertoire in the accordion class are revealed. The musical-pedagogical practice shows us that one of the goals advocated by the accordion teacher in the School of Music, aims at the performing stage presentation of the musical-artistic program acquired by the student, as an artistic product and specific purpose in studying a musical instrument (accordion).

Keywords: accordion, stage performance, artistic interpretation, special musical skills, musical skills, musical-interpretive culture.

Întroducere

Studierea instrumentului muzical constituie un mijloc important de valorificare a potențialului muzical-artistic al elevului, prin dezvoltarea individualizată a abilităților tehnico-artistice, demonstrarea produsului artistic final în public, ce contribuie la formarea culturii muzicale al elevului ca parte componentă a culturii spirituale.

Disciplina practică de specialitate contribuie la formarea și dezvoltarea competențelor specifice ce oferă cunoștințe, abilități și atitudini muzical-artistice, în vederea atingerii unui nivel înalt de performanță interpretativă, prin parcurgerea unui repertoriu universal caracteristic instrumentului muzical ales, cu posibilități de extindere a orizontului interpretativ. Studiarea unui instrument presupune cunoașterea și însușirea elementelor

de limbaj muzical și terminologiei de profil, dezvoltarea tehnicii de interpretare la instrument prin particularitățile de emisie a sunetului, normele de poziționare corectă a corpului în raport cu instrumentul muzical, procedeele de interpretare la instrument, particularitățile de selectare a repertoriului artistic.

Practica muzical-pedagogică ne demonstrează că unul din obiectivele pentru care pledează profesorul în Școala de Muzică vizează prezentarea scenică performantă a programului muzical-artistic însușit de către elev, ca finalitate/produs artistic în studierea unui instrument muzical. Suntem conștienți că nu este suficient ca elevul să dobândească competențe muzical-interpretative performante, ci este la fel de important să fie capabil să împărtășească arta interpretativă cu publicul. Prin specificul său, educația extrașcolară atestă însușiri proprii, printre care: varietatea formelor și conținuturilor, diferențierea activităților și a formelor de organizare.

Prezentarea scenică a rezultatelor învățării la disciplina instrument muzical constituie un moment de maximă importanță, ce vizează prezentarea publică, în fața unei comisii a repertoriului muzical din memorie, conform cerințelor curriculare. Proba de evaluare la instrument muzical, invocă faptul că profesorul nu intervine în răspunsul elevului, acesta demonstrând de sine stătător programul muzical studiat, adeseori cu multe emoții. În acest sens, oportunitatea de a-și exprima talentul interpretativ în fața unui public variat, va presupune a sarcină complexă pentru elev, care vizează o muncă îndelungată, intensă și sistematizată în tandem: elevul-profesorul, ce stimulează/valorifică în permanență creșterea profesională și abilitățile muzical-interpretative ale elevului.

Fiecare profesor optează pentru rezultate frumoase în cadrul activităților extra-curriculare și în deosebi rezultate premiante în cadrul concursurilor, oferind elevului o platformă solidă de activități pentru a-și exprima creativitatea și performanțele interpretative în fața publicului. Rezultatele scontate ce vizează o prezentare scenică performantă depind în mare măsură de strategia și metodologia de predare-învățare-evaluare, implementate în procesul de instruire/educație muzicală prin:

Planificarea și organizarea lecțiilor: strategii de instruire, tehnologii didactice prin alegerea și combinarea optimă a metodelor, procedeele, mijloacelor, generează anumite tactici pedagogice, care contribuie la realizarea finalităților prin intermediul conținuturilor. Calitatea lecției vizează stabilirea unui program de lucru realist și bine organizat, timp pentru studiul tehnic, multiple repetiții individuale, implementarea corectă a etapelor de lucru asupra creației muzicale. O caracteristică specifică a învățământului artistic este forma individuală a lecțiilor, unde profesorul trebuie să adapteze conținutul și procedeele lecției la particularitățile de vârstă și temperament, la posibilitățile și gradul de avansare ale fiecărui elev în parte.

Selectarea repertoriului tehnico-artistic potrivit: alegerea pieselor care să corespundă nivelului abilităților tehnico-artistice ale elvului. Repertoriul ar trebui să ofere provocări, să fie și accesibil pentru a evita frustrările inutile. „Alcătuirea planului de repertoriu individual presupune multă profunzime psihologică, spirit de orientare și un

deosebit tact pedagogic; un plan alcătuit defectuos va avea întotdeauna urmări nefavorabile pentru elev”, menționează M.D. Răducanu [6. p.104]. Selectarea repertoriului muzical trebuie să fie divers ca gen, stil, conținut, care include creații de forma amplă, creații polifonice, piese originale ale compozitorilor naționali, creații de virtuozitate, piese cu caracter diferit, material tehnic (game, studii), ansambluri, trezind interes/motivație pentru studierea instrumentului (acordeon).

Interpretarea din memorie: ca proces psihic complex, memorarea constituie o etapă esențială în procesul educațional la disciplina instrument muzical. Memorizarea textului nu trebuie să devină un scop în sine care să „robotizeze” elevul, ci să-l ajute să se elibereze de „stresul partiturii” ca să poată reda întregul său potențial interpretativ [1. p.24]. Dezvoltarea abilităților de memorare la elev invocă siguranța pe scenă, contribuind la o concentrare bună asupra conținutului muzical-artistic. Iată câteva strategii și metode eficiente de memorare efectivă:

- divizarea pe secțiuni (a descompune piesa în secțiuni mai mici și memorarea acestora individual);
- divizarea și memorarea pe motive, fraze;
- repetarea regulată (repetarea constantă este esențială pentru memorare);
- înțelegerea formei și a relațiilor între secțiuni (analiza structurii muzicale a piesei).

Repetiții scenice: scopul profesorului va fi realizarea repetițiilor într-un mediu cât mai apropiat de cel al scenei, contribuind la faptul că elevul va fi pregătit psihologic pentru orice situație stresantă apărută. Misiunea profesorului vizează un feedback constructiv în timpul repetițiilor, evocând punctele puternice ale prestației prin identificarea aspectelor care necesită perfecționare. M.D. Răducanu menționează: „un proces psihic caracteristic stării pregătitoare, este reprezentarea anticipată a atmosferei de concert, starea psihică de prevedere a rezultatelor prestației scenice, care se bazează pe experiența sa anterioară fiind factorul care îndrumă spre forma finală întreaga activitate de pregătire. Astfel, elevul se reprezintă pe podiumul sălii de concert, își imaginează comportarea, reacțiile în fața publicului și a instrumentului de concert, se obișnuiește într-o mare măsură cu această situație excepțională în care se va afla peste un timp dat” [6. p.189].

Pregătirea psihologică: sfaturi pentru gestionarea stresului și a emoțiilor prin exerciții de respirație, tehnici de relaxare sunt utile în acest sens. Prezența în fața publicului poate fi un moment tensionat pentru elevi, iar gestionarea emoțiilor devine un obiectiv esențial. Unii elevi sunt predispuși genetic la activități publice, iar emoțiile și entuziasmul se manifestă adesea într-un mod pozitiv, ce provoacă un sentiment festiv, optimist, entuziasmat, aducând rezultatele scontate. Cu toate acestea, chiar și astfel de elevi au nevoie de tehnici de autocontrol și auto-organizare psihologică. Abordarea problemei anxietății și a emoțiilor scenice, constă nu în neutralizarea, suprimarea stării emoționale stresante care apare la un tânăr interpret pe scenă, ci în gestionarea emoției, în schimbarea direcției ei distructive în direcția potențialului constructiv al emoției. Una

dintre cele mai importante reguli ce vizează o prestație scenică performantă, este atitudinea conștiințioasă a elevului față de evoluarea în public. Cu alte cuvinte, atunci când conștiința profesională a elevului este curată, încrederea în rezultatul de succes al performanței crește, și invers. „Pe scenă, autocritica este ca un ferăstrău care tăie scaunul pe care stai”, dezvăluie N. Perelman [8. p.11].

Încurajarea înregistrărilor video: o metodă eficientă de dezvoltare a abilităților tehnico-artistice în epoca tehnologiilor informaționale, constituie înregistrarea video a programului muzical. Înregistrarea video poate fi folosită ca „ascultător”, ce permite elevului să-și asculte interpretarea din exterior, evaluând clar performanțele și neajunsurile sale tehnice din perspectiva ascultătorului. Diferența dintre performanța reală și înregistrarea video este atât de mare, încât uneori la prima audiție al video-ului, elevul nu își recunoaște propria interpretare. Analizarea ulterioară a acestora poate oferi o perspectivă mai obiectivă asupra progresului și a posibilelor perfectări ulterioare tehnico-artistice.

Experiența de scenă: concursurile au un impact major asupra dezvoltării deprinderilor scenice, oferind oportunități de dobândire a experienței, formarea propriilor păreri și atitudini vizavi de muzica interpretată, ceea ce reflectă direct performanța sa scenică. Se știe că fiecare recompensă a rezultatelor acționează direct asupra randamentului, unde aprecierea reflectă nu numai raționamente didactice, dar și educative. Aprecierea din partea publicului și din partea profesorului va crea elevului dorința de a învăța, ce va reprezenta o recompensă pentru eforturile depuse, contribuind la finalități și performanțe artistice semnificative.

Încurajarea aprecierii și a respectului pentru public: evoluarea în public oferă elevilor o perspectivă reală asupra impactului muzicii asupra audienței. Învățând să aprecieze reacțiile publicului, elevii dezvoltă o înțelegere mai profundă a importanței artei muzicale și a rolului lor în comunitate. Practicarea studierii acordeonului poate deveni o formă de relaxare și o modalitate de gestionare a stresului, oferind un canal creativ pentru exprimare și eliberare emoțională. Înainte de a urca pe scenă, profesorul va inspira elevului încredere în sine, în abilitățile sale, în programul bine învățat pe care vrea să-l împărtășească publicului. Inserția unor elemente distractive, alternarea tipurilor de activitate, diversificarea mijloacelor folosite – acestea și alte modalități pot face ca elevul să vină și să se implice cu plăcere la lecții, să dobândească experiențe artistice pozitive și să le valorizeze în alte domenii. În acest sens, o condiție indispensabilă ce vizează succesul învățării la disciplina instrument muzical (acordeon) va fi asigurarea stării de bine la ore care influențează direct capacitatea de dezvoltare a potențialului muzical-artistic al elevului. Prezentarea calitativă a rezultatelor învățării și însuși instruirea instrumentală necesită fixarea abilităților tehnico-artistice prin studiul independent al elevului la domiciliu. Studiul individual trebuie să fie în principiu, repetarea întocmai a lecției petrecute cu profesorul, doar cu o diferență în timp. Copiii mici vor exersa câte 30-40 minute, urmate de o pauză de 10 minute, iar elevii mai mari pot exersa continuu câte o oră cu o pauză apoi de 5-10 minute [3. p.102].

Concluzii: Implicarea timpurie al elevului în concerte, concursuri, festivaluri, activități de comunicare, participarea în proiecte transdisciplinare, au un impact major asupra dezvoltării armonioase al elevului acordeonist. Experiența și deprinderea de prezentare în scenă a rezultatelor artistice, contribuie la finalități semnificative, sporind nivelul de motivație al elevului pentru studiul instrumentului muzical (acordeon). Toate acestea țin de responsabilitatea și măiestria pedagogică a profesorului. Gândul elevului să fie îndreptat doar către instalarea succesului, disponibilitatea de a intra în scenă cu un sentiment de curaj și încredere în forțele proprii.

Bibliografie:

1. CURRICULUM la discipline pentru Școlie de Muzică/Arte, Chișinău, 2021, 80 p. Disponibil:https://mecc.gov.md/sites/default/files/3_curriculum_eie_arta_muzicala.pdf[Accesat 22.10.2023].
2. GRANETKAIA, L., Dimensiunea imagistică a creației muzicale în studiul pianistic, Editura „Lira”, Chișinău, 2013, 168 p. ISBN 978-9975-4473-0-0.
3. GRANETKAIA, L., Pedagogia pianului: Teorie și metodologie, Bălți, 2015.
4. Disponibil:<http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/granetkaia/curs.pdf> [Accesat 23.10.2023].
5. GORKA, Hermosa., Cuaderno de Técnica para Acordeón: Enseñanzas Elementales de Música. web.2010. 55 p. [Accesat 23.04.2023]. Disponibil: <http://www.gorkahermosa.com/web/img/publicaciones/CUADERNO%20DE%20T%C3%89CNICA>.
6. PROGRAM ANALITIC PENTRU ȘCOLILE DE ARTE ȘI DE MUZICĂ, Tipografia „Grafema Libris”, Clasa de acordeon, Chișinău, 2013, 48 p. ISBN 978-9975-52-160-4.
7. RĂDUCANU, M.D., Metodica studiului și predării pianului., Iași, 1982, 206 p.
8. ПЕТРУШИН, В., Музыкальная психология, Москва Академический проект 2008, ISBN 978-5-8291-0961-5, 202 p.